

Minnesanteckningar från Kommungruppens femte möte

8 mars 2018, Stockholm

Deltagare:

Gunilla Glasare (ordförande)	SKL
Camilla Jönsson	Svenska stadsnätets fören
Elin Bertilsson	Karlstads el- och stadsnät
Eric Åkerlund	Västra Götalandsregionen
Ingemar Svensson	Region Jönköpings län
Jonas Olsson	Gällivare kommun
Lars Sandqvist	Telenor
Lina Alm	Finspångs kommun
Robert Liljeström	Telia
Selda Taner	SKL
Ulf Linderöth	Malmö stad
Mattias Svanold	Bredbandsforums kansli
Åsa Lindskog	Bredbandsforums kansli
Göran Hedström	A-Focus

Ordinarie representant från Svenska stadsnätets fören, Per Fröling, hade förhinder och ersattes vid detta tillfälle av Camilla Jönsson. Även Anders Fredriksson (Knivsta kommun), Kajsa Frisell (IT&Telekomföretagen) och Oscar Holmström (PTS) hade förhinder vid dagens möte.

Agenda:

- Välkomna och agenda för dagens möte
- Information om piloten i Mullsjö och om genomförda avstämningar
- Hur arbetar vi framöver – Plan för utveckling, granskning och godkännande av Bredbandslyftet och slutrapport
- Grupparbete om förvaltningsmodell för Bredbandslyftet
- Lunch
- Forts. grupparbete om förvaltningsmodell för Bredbandslyftet
- Avstämning om underlag som skickats ut

- Smarta kommuner koncept – till inspiration och utmaning
- Inför nästa möte och avslutning av mötet

Öppnande av mötet

Gunilla Glasare hälsade alla välkomna till Kommungruppens femte möte.

Åsa Lindskog presenterade dagens agenda och målet med mötet; att utveckla förslag till förvaltningsmodell och att stämma av innehåll i det underlag som skickats ut innan mötet.

Information om genomförda avstämningar

Sedan senaste arbetsgruppsmötet har ett antal avstämningar genomförts för att få återkoppling om Bredbandslyftet. Avstämningar har genomförts med Bredbandsforums styrgrupp, SmåKoms styrelse och de regionala bredbandskoordinatorerna. Åsa Lindskog, Göran Hedström och Gunilla Glasare summerade den återkoppling som framkommit i avstämningarna.

Exempel på återkoppling och kommentarer från arbetsgruppen;

- Vi har fått positiva reaktioner kring Bredbandslyftet vid samtliga avstämningar.
- Bredbandsforums styrgrupp var positiva till arbetet som hittills genomförts och de vägval som gjorts. Två frågor som lyftes var dels hur identifieringen görs av de kommuner som bör erbjudas möjlighet att ta del av vägledningen, dels om vikten av att skapa lokal efterfrågan för den vägledande insatsen. Både SKL och de regionala bredbandskoordinatorerna nämndes som aktörer som kan bidra till att lösa dessa frågor.
- SmåKoms styrelse var positiva till programmet och menade att innehållet är relevant och intressant för kommuner.
- SmåKoms styrelse tyckte att det är rimligt att kommunen betalar en mindre summa för att delta i Bredbandslyftet. Både SmåKom och arbetsgruppen anser att en avgift i nivå kring 15 000 kr är rimlig.
- De regionala bredbandskoordinatorerna var också positivt inställda till Bredbandslyftet och samtliga kunde tänka sig att bidra i arbetet med att leverera programmet till sina respektive kommuner.
- För att undersöka hur stort intresset för Bredbandslyftet kan vara tillfrågades de regionala bredbandskoordinatorerna hur många kommuner inom deras respektive region som kan vara aktuella för att delta i programmet under hösten 2018. Ca 4 bredbandskoordinatorer bedömde att det finns fler än 3 st kommuner i deras regioner som är lämpliga, ca 14 koordinatorer har 1-3 lämpliga kommuner i sin region och ca 3 koordinatorer har inga som är lämpliga för deltagande under hösten 2018.

Information om piloten

En pilot för Bredbandslyftet kommer att genomföras tillsammans med Mullsjö kommun den 6 april. Mullsjö har anmält 10 personer till piloten, bland annat kommunchef, KSO och oppositionsråd. Från arbetsgruppen kommer Göran Hedström, Ingemar Svensson, Gunilla Glasare och Åsa Lindskog att delta.

Ingemar Svensson berättade kort om nuläget och förutsättningarna inför piloten. Förberedelserna inför piloten har påbörjats. Bland annat ligger medborgarenkäten uppe på Mullsjö kommuns hemsida och den har redan uppnått en bra svarsfrekvens. Kartläggningen om nuläget och investeringsbehov är genomförd.

Några kommentarer från arbetsgruppen var;

- En utestående fråga är hur uppföljningen av piloten ska genomföras och hur piloten dokumenteras. En utvärdering med deltagarna bör genomföras i direkt anslutning till piloten.
- Det är bra om deltagare från piloten vill ställa upp som referenspersoner för programmet.
- Det är viktigt att vi hittar en modell för att löpande, under hösten, genomföra utvärderingar av genomförda Bredbandslyft och visa på hur väl programmet fungerar.
- Arbetsgruppen vill gärna få en statusuppdatering direkt efter piloten.

Hur arbetar vi framöver – Plan för utveckling, granskning och godkännande av Bredbandslyftet och slutrapport

Åsa Lindskog presenterade förslag på vilket material som ska levereras från arbetsgruppen och hur det ska gå till att granska och godkänna materialet. Det underlag som presenterades återfinns i Powerpoint-filen som användes vid mötet.

Huvudsakligt budskap vid presentationen summeras nedan;

- Huvudsakliga leveranser för arbetsgruppen är det material och innehåll som behövs för att genomföra Bredbandslyftet samt en slutrapport.
- Underlag som ingår i Bredbandslyftet är bl a;
 - inbjudan
 - workshopmaterial för modulerna ”inspiration och utmaning”, ”inventeringen” och ”strategiska vägval”
 - informationsmaterial om modulerna ”kommunens arbetsgrupp för bredband” och ”styrdokumentstrukturen”
 - guide för ledare av workshop
- Slutrapporten ska bl a omfatta beskrivning av uppdrag, prioriteringar, analys, resultat och gruppens rekommendationer.
- Slutrapporten bör granskas i detalj av arbetsgruppen medan innehållet i Bredbandslyftet endast granskas på konceptuell nivå.
- Efter dagens möte ska programidé, inbjudan, ”inventering”, ”strategiska vägval”, och ”kommunens arbetsgrupp” granskas av kommungruppens deltagare. Deadline för kommentarer är den 14 mars.
- Nästa möte hålls den 23 april. Efter detta möte ska slutrapporten, ”inspiration och utmaning”, samt ”styrdokumentstrukturen” granskas av kommungruppens deltagare, i god tid innan deadline för gruppens slutrapport.

Grupparbete om förvaltningsmodell för Bredbandslyftet

Inledningsvis presenterade Åsa Lindskog förslag för hur Bredbandslyftet ska genomföras under år 2018. En pilot genomförs i april 2018 och Bredbandsforums kansli ansvarar för att finansiera och leverera Bredbandslyftet till ytterligare 5 – 7 st. kommuner under hösten 2018.

Syftet med grupparbetet är att ta fram förslag till förvaltningsmodell för genomförande under åren 2019 - 2020. Målsättningen är att under denna period leverera Bredbandslyftet till 20 – 40 st. kommuner.

I diskussion om förvaltningsfrågan finns olika dimensioner att beakta. **Ägandeskapet**, och bestämmanderätten över innehåll och utformning av det operativa genomförandet. **Finansiering**, vem ska stå för kostnaderna för genomförande, förvaltning och utveckling? **Deltagande**, vem bestämmer vilka kommuner som ska få delta? **Uppföljning**, vem har ansvar för uppföljning och efterarbete med kommunen efter genomfört program?

Gruppdiskussion om olika alternativ för förvaltning:

Arbetsgruppen delades in i tre grupper för att utveckla förslag på hur Bredbandslyftet bäst förvaltas under 2019-2020. Tre alternativa förvaltningsmodeller användes som utgångspunkt i diskussionen;

- A. Bredbandsforum äger, finansierar, och beslutar om deltagande kommuner. Förutsätter prioritering av BF styrgrupp och av regeringen.
- B. En aktör (t ex PTS, SKL, IT&T, Bredbandsforum) äger och förvaltar programmet. En styrgrupp finansierar och tar gemensamma beslut om konceptet.
- C. En aktör (t ex Bredbandsforum, PTS, SKL, IT&T,) äger och förvaltar programmet, men tillhandahåller det gratis och kravlöst som "freeware" för vem som helst att använda.

Grupp 1 anser att A är det bästa alternativet.

- Alternativ A är bäst för att uppnå maximal seriositet, neutralitet och acceptans för konceptet i och med att staten då står bakom initiativet.
- Förutsätter en finansiering under 2 år. Att uppnå en långsiktig förmåga att leverera är inte avgörande eftersom konceptet är aktuellt just nu och ett par år framåt. Finansiering kan ske till Bredbandsforums kansli antingen som nya pengar genom regeringsbeslut eller genom omfördelning av pengar inom befintlig budgetram.
- Att ge Bredbandsforums kansli i uppdrag att arbeta med Bredbandslyftet ligger också i linje med det faktum att forumet går mot att arbeta mer operativt.
- Här kan Bredbandsforums redan befintliga styrgrupp fungera som styrgrupp för programmet. Här deltar redan många branschaktörer, vilket medger insyn och viss möjlighet att påverka.
- Om finansiering för alternativ A är omöjligt är alternativ B det näst bästa valet. Bredbandsforum eller PTS bör vara ägare, men andra aktörer kan vara med och finansiera. Endast Bredbandsforum och PTS kan stå för den neutralitet som krävs.

- C är det minst seriösa alternativet. Det medför många risker och ger inte förutsättningar för enhetlig, kontrollerad och seriös leverans. Man skulle behöva skydda materialet för att motverka negativa effekter.

Grupp 2 anser att alternativ B är bäst.

- Alternativ B är bäst och PTS är den aktör som bör äga och finansiera programmet inom ramen för sin främjanderoll. Men, de regionala bredbandskoordinatorerna bör ha hand om hanteringen av programmet och ansvara för genomförande ute hos resp. kommun.
- Ett förvaltningsråd behövs. Kommunarbetsgruppen kan utgöra förvaltningsråd, i ett första skede.
- Alternativ A är fel pga av att långsiktigheten inte går att säkerställa inom Bredbandsforum.
- Alternativ C är olämpligt för att det saknas enhetlighet och drivkraft. C medför även dåliga möjligheter att utvärdera resultat.
- Det behövs mätbara mål för genomförandet av varje Bredbandslyft
- De första kommunerna som får delta i programmet bör representera hela landet väl, stora och små, norr och söder.
- Gruppen diskuterade även möjligheten att skapa en variant av programmen som levereras till en självkostnad för kommunen.
- Vi bör analysera tidsåtgång för de första projekten under 2018, för att få en total kostnadsbild.

Grupp 3 anser att alternativ A är bäst,

- Bredbandslyftet behöver ledas av en samordnande neutral part som har god överblick över bredbandsområdet och aktörerna. Bredbandsforum är bäst lämpas eftersom aktören är neutral, har överblick och redan samordnar bredbandskoordinatorerna.
- Bredbandsforum kan dessutom som samordnande part kan bäst se till att man inte dubbelarbetar och att samtliga relevanta aktörer fortfarande kan involveras i arbetet.
- Det är inte lämpligt att programmet drivs av en intresseorganisation eftersom det då riskerar att påverkas ensidigt och bli partiskt. Programmet bör ligga under statlig förvaltning
- Alternativ B är också bra, men under förutsättning att Bredbandsforum eller PTS har huvudansvar. Någon form av styrgrupp eller referensgrupp behövs.
- Konceptet kan passa inom ramen för PTS främjandeuppdrag, eller på Bredbandskoordinatorernas lista av uppgifter.
- Alternativ C är inte bra.

Ytterligare kommentarer:

- Gruppen behöver lämna en rekommendation om hur konceptet ska förvaltas och genomföras. Arbetsgruppen upphör i juni, och det vi inte tar fram innan dess är inte säkert att det blir gjort.
- Hur säkerställa att arbetet fortsätter även efter slutrapport? Räcker det med en rekommendation från arbetsgruppen eller behövs det mer struktur?
- Finns det en möjlighet att ge någon eller några av Bredbandskoordinatorerna ett huvudansvar, genom en riktad finansiering till en specifik region? Undersök frågan.
- Hur mycket ansvar, även för finansiering och förvaltning, kan läggas på bredbandskoordinatorerna? Det är resurskrävande och de regionala bredbandskoordinatorerna skulle antagligen behöva förstärkning för att kunna ha den rollen. Landsbygdsgruppen har föreslagit en förstärkning av de regionala bredbandskoordinatorerna och deras resurser. Bland annat att regeringen ska tillsätta medel för inventering.
- Det finns också ett fjärde alternativ, att ta ut självkostnadspris för utbildningen.
- Svårt att höja priset för kommunerna, det finns en smärtgräns men också en juridisk gräns för vad man får ta betalt.
- Det finns ytterligare en juridisk fråga; kan Bredbandsforum eller PTS ta emot pengar från andra aktörer vid gemensam finansiering?
- Hur många kommuner ska man sikta på att genomföra konceptet med? En arbetshypotes är att under åren 2018-2020 genomföra det med 30-50 kommuner (förutsatt att konceptet visar sig ha genomslagskraft och åstadkomma resultat). Det finns också en möjlighet att konceptet blir väldigt lyckat och fortsätter även efter 2020.
- Knyt arbetet med Bredbandslyftet till bredbandsstrategins delmål.
- Innan vi kan lägga ett konkret förslag behöver vi veta mer exakt vilka kostnader det handlar om.
- Konceptet är beroende av analyshjälp från PTS. Vi behöver säkerställa långsiktig accept från PTS.

Huvudsakliga slutsatser från grupparbetet:

- Inom ramen för slutrapporten bör gruppen formulera en rekommendation om framtida förvaltning. Slutrapporten kan också innehålla ett konkret förslag till uppdragsbeskrivning och förslag till regeringen (och Bredbandsforums styrgrupp) att ta ställning till.
- Bredbandsforum är förstahandsalternativ som förvaltare av programmet. Bredbandsforum bör kanske anges som enda alternativ i gruppens rekommendation. PTS är andrahandsval som förvaltare.
- Det kan vara lämpligt att avgränsa rekommendationen till att gälla förvaltning för åren 2019-2020.
- Flera aktörer behöver driva frågan inom Bredbandsforums styrgrupp om vi ska lyckas förankra förslaget om förvaltning av Bredbandslyftet.

Avstämning om underlag som skickats ut

Inför arbetsgruppsmötet har följande material skickats ut till deltagarna för granskning:

- Programidé för Bredbandslyftet
- Programbeskrivning/inbjudan
- Kommunens arbetsgrupp för bredband
- Workshopunderlag för modulerna ”inventeringen” och ”strategiska vägval”

En diskussion hölls för att samla in kommentarer och identifiera de viktigaste förbättringsområdena. Kommentarer från gruppen finns sammanfattade nedan:

- I stort är gruppen nöjda med det material som granskats.
- Vi behöver se till att materialet är teknikneutralt. Teknikneutralitet saknas delvis i inbjudan och i beskrivningen av inventering och strategiska vägval.
- I materialet om kommunens arbetsgrupp behövs ett förtydligande. I frågor om strategiska vägval bör stadsnättschefen inte vara med, men i frågor där vilka marknadsaktörer som helst kan vara med bör självklart stadsnättschefen vara med.
- Vi bör lägga till ett stycke (på sidan 4 i dokumentet ”Kommunens arbetsgrupp för bredband”) om kommersiella aktörer. Här bör vi beskriva att det kan vara aktuellt för kommuner att stämna av sitt arbete med och involvera aktörer som agerar på marknaden.
- En risk är att vi i materialet om strategiska vägval fokuserar för mycket på kostnader och arbete, och inte så mycket på vinst och konkreta positiva skillnader för kommunen.
 - Kan man koppla de olika strategiska vägvalen direkt till kostnads- och intäktsberäkningar?
 - Vi bör lägga till skrivningar om värdet och vinsterna med respektive strategiskt vägval. **Kan deltagare i arbetsgruppen bidra med exempel på vinster som vi kan använda i materialet? Maila till kansliet.**
 - Det finns exempel att hämta från Landsbygdsgruppens arbete på hur man kan beskriva olika vägval.

Ytterligare kommentarer till det utskickade materialet, utöver det som sammanfattats ovan, mailas till Åsa Lindskog **senast den 14 mars**.

Smarta kommuner koncept till inspiration och utmaning

Göran Hedström berättade kort om upplägg för modulen ”inspiration och utmaning.

Tanken är att beskriva värdet med bredband och digitalisering för en kommun utifrån konceptet ”den smarta kommunen” och att det bryts ner i 3 ämnesområden;

1. Nöjda medborgare
2. Attraktiv för företagande
3. Effektiv kommun

Vi saknar goda exempel inom de tre områdena ovan. Göran kommer att skicka ett mail till gruppdeltagarna med förfrågan om att bidra med exempel.

Mötets avslutande och information om kommande möten

Mötet avslutades och kort information gavs om kommande arbetsgruppsmöten.

Arbetsgruppens kommande möten hålls;

- Möte 6: 23 april, kl 10 – 14, Radisson Blu Royal Viking, Vasagatan 1, Stockholm
- Möte 7: 31 maj, kl 10 – 14, Radisson Blu Royal Viking, Vasagatan 1, Stockholm

Vi har ändrat datum för möte 6 och 7. De tidigare inbokade datumen (den 11 april och den 16 maj) är inte längre aktuella.